

متن پرسش

با سلام خدمت شما استاد گرامی! من قبلاً خیلی به فلسفه و عرفان اسلامی اعتقاد داشتم تا اینکه مناظرات تفکیکی‌ها و فلسفه و عرفان به دستم رسید. انتقادات آنها را درباره فلسفه و عرفان شنیده و حق را به تفکیکی‌ها می‌دهم. الان آن شخصیت فلسفی و عرفانی من بهم ریخته. احساس می‌کنم تو خالی شده‌ام. به نظر شما آیا باید راه کلام را بروم و دست از فلسفه و عرفان بردارم؟ با تشکر منتظر راهنمایی شما هستم!

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: به نظر بنده برای حضور در ایمانی زنده که جوابگوی مسائل امروزی ابعاد معنوی ما باشد، نمی‌توانیم از فلسفه صدرا و عرفان ابن‌عربی فاصله بگیریم، مگر آن‌که بتوانیم خود را راضی کنیم به هر آنچه از ظاهر شریعت فهمیده‌ایم برایمان کافی باشد. به نظر می‌آید بی‌حساب نیست که حضرت امام در دعوت گورباچف به اسلام، شخصیت صدرا و ابن‌عربی را به میان می‌آورند، زیرا عقل بشر جدید، جهت فهم اسلام نیاز به چنین حضوری دارد که آن حکیم بزرگوار و آن عارف فرهیخته به میان آورده‌اند. آیا نگاه رهبر معظم انقلاب به فلسفه صدرایی حکایت از حضور آن فلسفه در آینده ما ندارد که می‌فرمایند: «به گمان ما فلسفه اسلامی در اسلوب و محتوای حکمت صدرایی، جای خالی خویش را در اندیشه انسان این روزگار می‌جوید و سرانجام آن را خواهد یافت.» موفق باشید